

Rozwijanie zainteresowań czytelniczych u dzieci

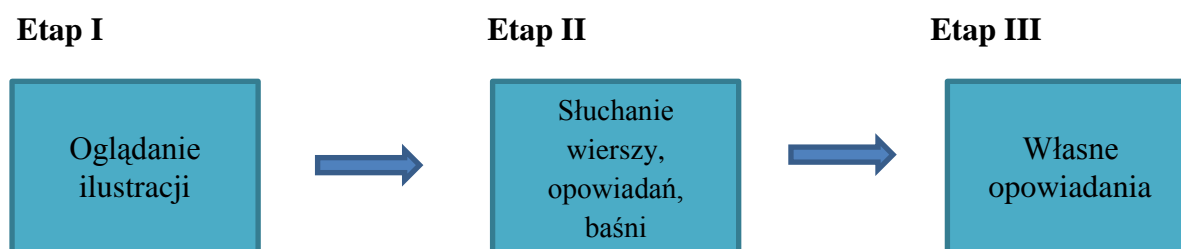
Książka pełni bardzo ważną rolę zarówno w rozwoju, jak i wychowaniu dziecka. Czytanie dzieciom właściwie wpływa na ich rozwój emocjonalny. Poprzez czytanie dziecko rozwija swój język, wzbogaca słownictwo, uczy się wyrażać myśli, słuchać oraz rozumieć sposoby mówienia innych ludzi. Im bogatszy język, tym sprawniejsze wyrażanie własnego zdania, lepsza umiejętność werbalizowania uczuć i potrzeb. Przeczytane w książkach historie uczą dostrzegania związków przyczynowo – skutkowych i wyciągania własnych wniosków. Czytanie pomaga stymulować pamięć, uwagę i wyobraźnię dziecka. Poprawia koncentrację, poszerza wiedzę ogólną oraz rozbudza zainteresowania dziecka. Prawidłowo dobrana literatura uczy odróżniać dobro od zła, rozwija wrażliwość i empatię. Skłania również do refleksji nad konsekwencjami własnych słów i czynów. Jest nośnikiem wartości moralnych, tj.: uczciwość, szacunek, odpowiedzialność, życzliwość, odwaga czy sprawiedliwość. Poszerza możliwość poznania świata, kształtuje wrażliwość estetyczną.

W wieku przedszkolnym kształtuje się osobowość dziecka, dlatego też ważnym zadaniem jest odpowiedni dobór książek z bogatym zasobem treści o charakterze wychowawczym. Bohater literacki swoim postępowaniem i postawą powinien uczyć dzieci jak żyć, głównie przez preferowanie cennych wartości moralno – wychowawczych. Potrzeba kontaktu z książką nie powstaje u dziecka spontanicznie, stąd musi ją wzbudzić rodzic lub nauczyciel w procesie wychowania. Książka jest również źródłem wiedzy o otaczającym świecie, o człowieku i nurtujących go problemach, o kulturze, tradycjach społeczeństwa i własnego narodu oraz kulturze innych narodów.

Zanim dziecko dojdzie do etapu samodzielnego, czyli wnikliwego i krytycznego czytania musi przejść przez trzy główne etapy rozwoju czytelniczego:

Wykres 1. Etapy rozwoju czytelniczego

Wiek przedszkolny to wiek przechodzenia dziecka od zabawy, polegającej na odwracaniu kartek na chybił trafił, do systematycznego oglądania ilustracji, a następnie do zainteresowania książką.

Wczesny kontakt dziecka z książką jest szczególnie cenny, wtedy bowiem kształtują się jego nawyki i upodobania, m.in. nawyki i upodobania czytelnicze. Obudzenie „głodu książki”, gotowości do czytania jest ważnym zadaniem wychowawczym w okresie przedszkolnym, w którym kształtują się podstawy osobowości.

Początkowo wszystkie kontakty dziecka z książką organizują rodzice i nauczyciele. Oni wybierają książkę, oceniając jej artystyczne i wychowawcze wartości, to oni starają się zapoznać dziecko z utworem w taki sposób, aby stał się treścią przeżycia i treścią działania.

Zainteresowanie małego czytelnika książką, ukazanie bogactwa przeżyć, jakie może mu ona przynieść, nauczanie korzystania z książki, przyzwyczajenie do stałego z nią kontaktu – wszystko to składa się na przygotowanie przyszłego czytelnika. Ważne jest również wskazanie mu drogi dotarcia do poszukiwanej lektury, możliwości dokonania samodzielnego wyboru.

Bardzo ważnym elementem jest wybór form pracy rozwijających zainteresowania czytelnicze dzieci. Rozbudzając zainteresowanie dzieci literaturą, należy wykorzystać wszystkie możliwe sposoby, bogactwo różnorodnych form i pracy z książką. Do tych form należą:

- ✓ odzwierciedlanie akcji utworu przez dzieci w działalności plastycznej,
- ✓ wykorzystywanie teatrzyku kukielkowego i na jego scenie przedstawianie sylwetek głównych bohaterów,
- ✓ uzupełnianie treści akcji poprzez twórczość ekspresyjną dzieci (rysunek, inscenizacja, teatrzyk kukielkowy itp.),
- ✓ organizowanie zgaduj-zgaduli w formie zabawowej na temat znajomości treści znanych książek, ich bohaterów,
- ✓ układanie przez dzieci zakończeń do różnych opowiadań, historii,
- ✓ wspólne zakładanie biblioteczek grupowych ulubionych książek,
- ✓ zapoznanie dzieci z pracą drukarza, pisarza,
- ✓ zapoznawanie dzieci z legendami odnoszącymi się do historii różnych miast Polski,
- ✓ stosowanie aktywnych metod twórczego myślenia np.: bricolage (tworzenie opowieści przy użyciu dostępnych materiałów).

Bardzo ważny jest też sposób, w jaki czytamy dziecku. Nie wolno popadać w rutynę i czytać monotonna. Ważna jest empatia i zaangażowanie przy przekazywaniu treści utworu. Dobrze jest gestykulować i naśladować mimikę bohaterów. Wczuwając się w emocje postaci, trzeba uważać, by nie popaść w przesadę.

Systematyczne spotkania dzieci z książką kształtują ich rozwój emocjonalny oraz intelektualny, budzą aktywność estetyczną, rozwijają postawy twórcze i wyzwalają różnorodne formy ekspresji. Pod wpływem wierszy, bajek, baśni powstają różnorodne prace plastyczne. Dziecko buduje, komponuje, organizuje, przeżywając w ten sposób radość z tworzenia, która pobudza natomiast do dalszej zabawy formami i kolorami.

Rozbudzanie zainteresowań czytelniczych dzieci jest jednym z najważniejszych zadań edukacyjnych przedszkola i domu. Dlatego też głośne czytanie jest formą mądrego kontaktu z dzieckiem i najlepszą metodą wychowawczą.

